

[Statsministeren.]

det, som man altsaa fra Venstres Side mente at have Kræfter til, var næppe af nogen Virkning for Erhvervslivet, men derimod virkningsfuldt nok over for dem, det gik ud over.

Det ærede Medlem besværede sig ogsaa over, at den Hjælp, der tilbydes Landbruget i disse Krisetider, kun og stadig omfattede de økonomisk svage, og mente, at saaledes handlede man ikke, naar det gjaldt andre end Gaardmændene eller i det hele andre Erhverv. Deri tager det ærede Medlem ganske fejl. Statens Hjælp til Erhverv gennem svundne Tider har altid taget Sigte paa at hjælpe dér, hvor der økonomisk var Trang til det. Hele Husmandslovgivningen, ogsaa en Side af Erhvervsophjælpningen, er jo da baseret paa de ubemidlede, de mindre bemidlede. Det samme gælder de tidligere Love om Hjælp til erhvervsdrivende. Det er virkelig ikke uden Hensyn til de økonomiske Forhold, at de saakaldte Industriiaan eller Haandværkslaan i sin Tid er blevet ydet. Det samme gælder Laanene til Fiskerflaaden; naar Fiskere søgte Statslaan, var det jo, fordi de trængte til en saadan Hjælp og var økonomisk svage, og netop derfor fik de denne Hjælp stillet til Raadighed. Det er altsaa ganske urigtigt — naar man ser paa Normaltider —, at der her er handlet anderledes over for andre erhvervsdrivende, end der nu handles over for Landbruget. Og tager vi Kriseaarene, saa har mig bekendt ingen andre faaet Hjælp end netop de økonomisk svage — og det har saamænd til Tider knebet nok med at skaffe denne Hjælp. Der er stillet Midler til Raadighed til Haandværkere, men Betingelsen er, at de skal være økonomisk svage; der er stillet Midler til Raadighed for Fiskere, økonomisk svage Fiskere, og der er stillet Midler til Raadighed for de arbejdsløse — jeg skulde formode, at de ogsaa maa anses for at være økonomisk svage. Denne Paastand om en uensartet Behandling af Landbruget og andre er altsaa ganske urigtig. Jeg ved i det hele taget ikke, hvad man mener med dette Krav, som det ærede Medlem Hr. Vejen — og vist ogsaa andre — har rejst: Kravet om Ligeret for alle Erhverv. Er det andet end et Slagord, navnlig i en Tid, hvor alle erhvervsdrivende og alle Arbejdere har maattet betale en kunstig Prisforhøjelse og betydelige Skatter til Fordel for det vigtige Erhverv, Landbruget, som desværre ikke har kunnet klare sig selv? Hvad der kræves, er vist egentlig ikke Ligeret, men en Forret for dette Erhverv — dog, der er vel ikke

Grund til at antage, at man er sindet at tilstaa det.

Der er under Forhandlingen gjort nogle enkelte Bemærkninger om Forfatningsspørgsmaalet. Jeg skal imidlertid, da denne Sags Behandling forestaar om meget kort Tid, vente med en Fordybelse i dette Emne indtil da. Jeg skal blot gøre en enkelt Bemærkning over for det ærede Medlem Hr. Kristen Amby, som nærede en Frygt for, at Fremtiden ikke skulde være gunstig for Mindretallene under et saadant ændret Forfatningssystem. Jeg tror at kunne berolige det ærede Medlem. Det ærede Medlem vilde vide, hvordan man vil sikre Mindretallets Ret. Det er jo et Problem, som ikke har trængt sig stærkt paa hos de Konservative og Venstre i Fortiden, men det vil vel ikke være umuligt at virkeliggøre den Tankegang, at Mindretallene naturligvis skal have Ret til baade at tale med og ogsaa at modtage et vist skyldigt Hensyn. Selvfølgelig; jeg har altid gjort mig til Talsmand for, at man ikke skal trampe Mindretallene ned, men jeg har ganske vist gjort det ud fra egne Betragtninger, ikke paa Grund af et godt Forbillede fra dem, der er gaaet forud for os. Jeg tror ikke, det er muligt i Loven at lovfæste bestemte Rettigheder for Mindretallene; det lader sig vel næppe gøre; de skulde vel ogsaa være forskellige, efter som Styrken er forskellig; det konservative Mindretal skulde vel have større Rettigheder indrømmet end f. Eks. det ærede Medlem Hr. Thomsens lille 2 Mands Parti og det ærede Medlem Hr. Holsteins 1 Mands Parti. Det bliver vist vanskeligt at lovfæste noget derom, men naturligvis, efter min Mening har Mindretallene et Krav paa, at der tages Hensyn til dem, og denne Opfattelse har jeg, netop fordi jeg i saa mange Aar har tilhørt et Mindretal, som der ikke blev taget Hensyn til, før det fik Kræfter til at klare sig selv. Men kan vi finde Former, som paa naturlig Maade tilsikrer Mindretallene Rettigheder i Fremtiden, skal det ikke støde paa Modstand fra min og mit Partis Side. Men ellers har jo det ærede Medlem Hr. Kristen Amby, som nu nærer Frygt, sit eget Partis Fortilfælde at søge efter, og jeg kan i alt Fald berolige det ærede Medlem med, at Mindretallene skal ikke faa det værre i Fremtiden, end vi havde det under det konservative Styre. Vi er jo en Del endnu, som kan huske, hvor stor Vægt Højre lagde paa Mindretallenes Ret, og vi skal i alt Fald ikke komme til at staa tilbage for, hvad der dengang blev indrømmet; saa kan det